

Í MELDRINUM

– Vit, sum eru um sjúklingin, skulu duga betur at síggja, hvussu sjúklingurin er fyri sálarliga, og so skulu vit tora at fara inn, har tað ger ilt, sigur Kristianna Hammer

Mynd: Privat

eru í dag, verður vónin ofta tikin frá sjúklinginum, sigur Kristianna Hammer.

Hon vísir á, at í teimum før-um, har sjúklingurin kennir stórt vónloysi, eiga fólk innan sjúkrahúsvirkini at hjálpa viðkomandi sjúklingi til at fáa vónina aftur.

– Teir sjúklingarnir, sum hava vónina, klára seg betur gjøgnum hesa ógvuliga truplu tíðina, har alt er eitt stórt kaos. Teir hava yvirskot til eitt nú at ganga túrar, hugsa um støðuna og megna at finna orku til at koma ígjøgnum sjúkugongdina.

Mangla neyðugu amboðini

Kristianna Hammer heldur, at bæði læknar, sjúkrarøktarfrøðingar, og onnur, sum eru um krabbameins-sjúklingar, hava lyndi til at halda eina ávísa frástøðu til tann sjúka. Ofta fyri at verja seg sjálvan.

– Stundum kunnu læknar og sjúkrarøktarfrøðingar tykjast kynisk og køld, eitt nú tá álvarsom boð sum staðfesting av krabbameini skulu gevast einum persóni, sigur Kristianna Hammer.

Hon leggur stóran dent á, at trupulleikin ikki eru læknarnir ella sjúkrarøktarfrøðingarnir, men heldur tað, at tey mangla neyðugu amboðini fyri at kunna handfara krabbameinssjúklingar annarleiðis líka frá tí løtu, sjúkan verður staðfest.

– Vit skulu leggja arbeiðið øðr-vísi til rættis og handfara støðuna upp á ein annan máta. Vit, sum eru um sjúklingin, skulu duga betur at síggja, hvussu sjúklingurin er fyri sálarliga, og so skulu vit tora at fara inn, har tað ger ilt, sigur Kristianna Hammer.

Hóast hon ynskir, at læknar og sjúkrarøktarfrøðingar eru meira

tilvitaðir um sálarstøðuna hjá sjúklinginum, merkir hetta ikki, at tey skulu gerast sálarfrøðingar.

– Tey skulu á ongan hátt hava leiklutin sum sálarfrøðingar. Ístaðin skulu tey vera kenslusom eins og onnur medmenniskju.

Mannagongdirnar skulu broytast

Hon brigsar á ongan hátt læknum og sjúkrarøktarfrøðingum teirra arbeiðshættir og handfaring av krabbameinssjúklingum.

– Trupulleikin er, at skulu mannagongdirnar broytast í sambandi við handfaringina av sjúkugongdini hjá krabbameinssjúklingum, er neyðugt, at læknar og sjúkrarøktarfrøðingar umframt amboðini eisini fáa ta neyðugu vitanina, sigur Kristianna Hammer og leggur afturat, at endamálið við kanninginini í sein-

asta enda er at fáa framt broyt-ingar í mannagongdunum á sjúkrahúsdeildum fyri krabbameinssjúklingar.

Hon kundi hugsað sær, at tann sálarfrøðiligi parturin av útbúgv-ingini hjá læknum og sjúkrarøktarfrøðingum fer at fylla meir, enn hann ger í dag.

– Skulu vit hava røttu amboðini fyri at hjálpa krabbameins-sjúklingum eisini sálarliga, mugu vit læra tað, meðan vit eru í útbúgving. Tí hevði tað verið ynskilig, um sálarfrøðin fylti meir í útbúgvingini og eisini í eftir-útbúgvingum, sigur Kristianna Hammer.

Um kanningin:

Kristianna Hammer, lektari og ph.d frá Sjúkrarøktarfrøðiskúlanum, hevur skrivað eina grein við heitinum, »Hope Pictured in Drawings by Women Newly Diagnosed with Gynecologic Cancer«, sum er útgivin í altjóða tíðarritinum »Cancer Nursing.« Greinin er skrivað við støði í kanninginini, sum Kristianna Hammer hevur gjørt í Danmark um sambandið millum vón og krabbamein. Kannað verður við samrøðum og tekningum, hvussu kvinnur, sum júst hava fingið staðfest krabbamein, greiða frá vón. Hvussu ein persónur megna hetta tíðarskeiðið, kann hava ávirkan á, hvussu hann kemur ígjøgnum tíðina sum sjúklingur, og her er vónin ein viðspælari.

Til ber at lesa greinina á: <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/23051866>